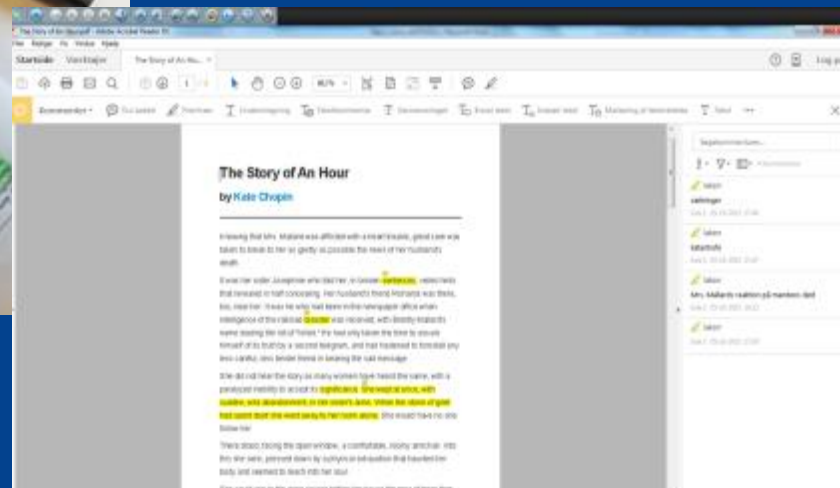
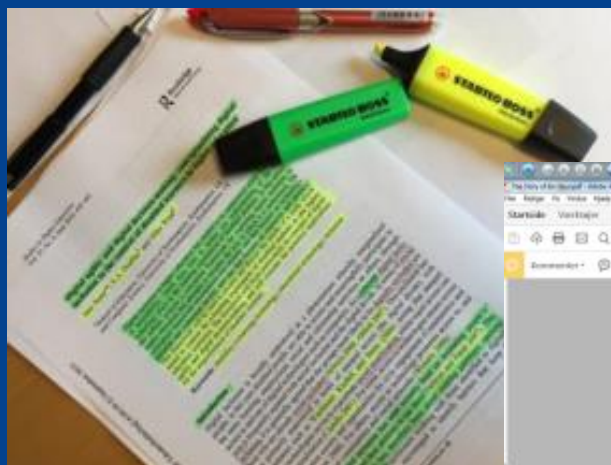

TEKNOLOGIBASEREDE STUDIESTRATEGIER

D. 28. APRIL 2016

LAURA KONGSKOV

RÅDGIVNINGS- OG STØTTEENHEDEN, AARHUS UNIVERSITET

WORKSHOPPENS FOKUS OG FORMÅL

Fokus:

- › Læse- og skriveteknologiens potentiale blandt voksne ordblinde
- › Mål og strategiudvikling med brug af teknologi i undervisning og vejledning

Formål:

- › At inspirere til at italesætte og udvikle inddragelsen af læse- og skriveteknologi i undervisning og vejledning

PLAN FOR WORKSHOPPEN

- › Mit fundament for at arbejde med teknologibaserede strategier
- › Lidt om interventionsforløb og målsætninger
- › Case: Udvikling af individuelle teknologibaserede strategier + diskussion
- › Afsluttende spørgsmål

LST I ET DELTAGELSESPERSPEKTIV

- › LST som compensation:
lige deltagelse på trods af
barrierer
- › muligheder for at
overkomme stigende/nye
krav til fx
hverdagsopgaver,
arbejdsopgaver, skole- og
studieopgaver

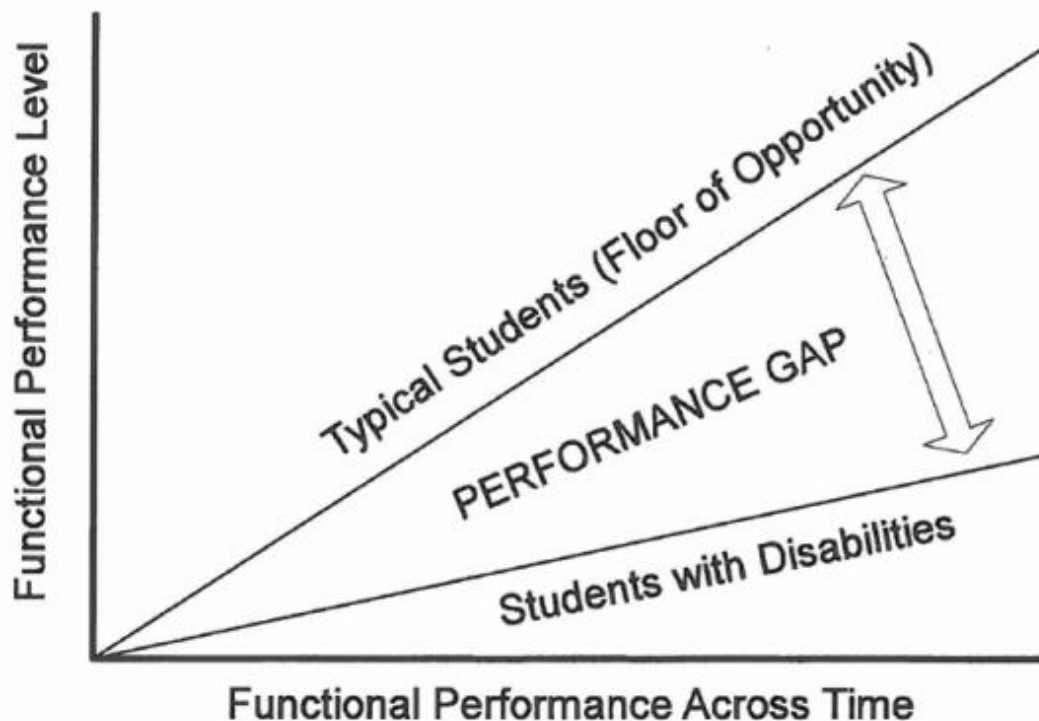

Figure 1. AT compensates for functional performance gaps and creates a 'floor of opportunity' for participation. © 2007, SEAT Center. Used with permission.

Parette & Peterson-Karlan 2007

EKSEMPEL

Kent Nielsen

”...jeg kan ikke skrive lange sætninger, men jeg vil sige, at jeg kan skrive alt, så længe jeg har mine hjælpemidler - så vil jeg kunne skrive alt. Så vil jeg kunne skrive min egen ansøgning, som jeg nu skulle have hjælp til, da jeg søgte stillingen her.”

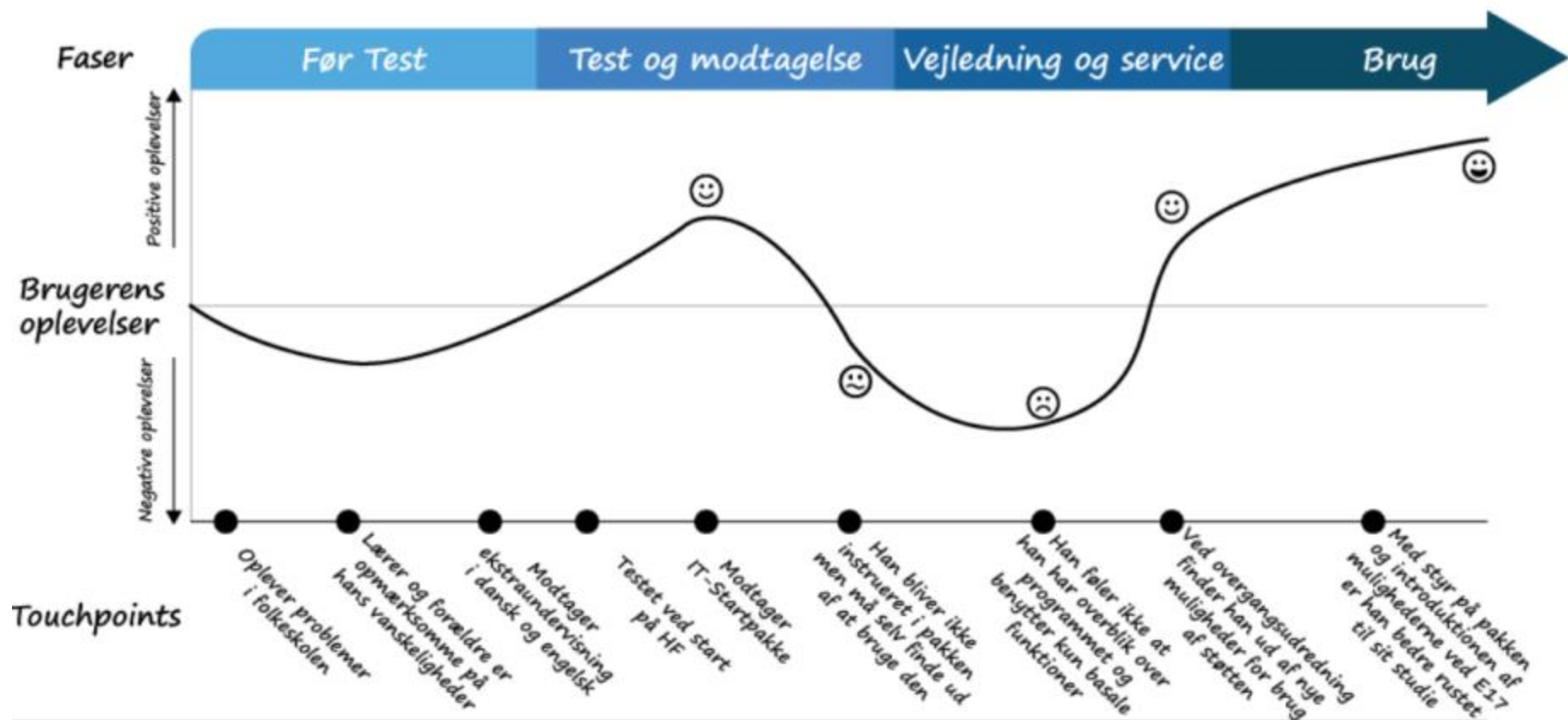
”... Hold kæft mand, nu kan jeg.... nu er der en mulighed for at komme igennem den her uddannelse, det var ligesom den åbenbaring der kommer – hold kæft mand... nu kan det ske – nu skal det nok lykkes.”

AOF Midtjylland: Kent Nielsen
<https://www.youtube.com/watch?v=t-EEF167ZyA>

Bygningskonstruktør, studerende 1. semester
Kongskov, Dansk Audiologopædi, nr. 3, 2010

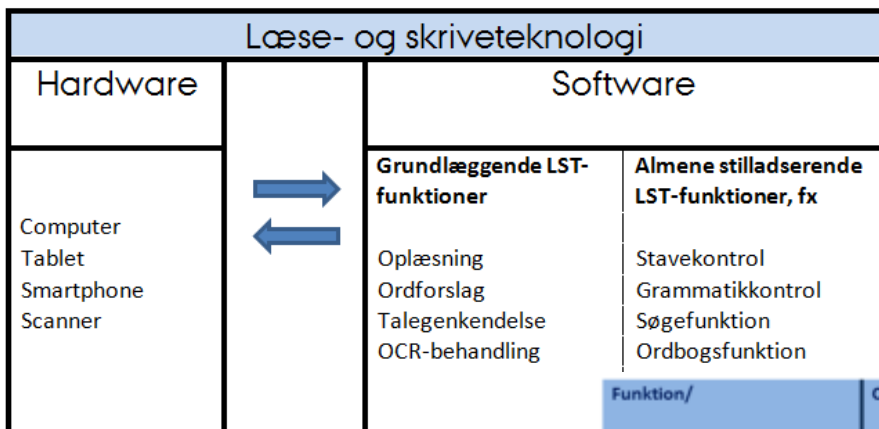
LST I ET LANGSIGTET BRUGERPERSPEKTIV

- UX map: brugeroplevelser med LST igennem uddannelsessystemet
- Touchpoints: positive/negative oplevelser, som påvirker den langsigtede brug

Odgaard, Kongskov, Arendal 2014: [Brugeroplevelser med it-støtte på VU \(link\)](#)

DET BREDE LST-PERSPEKTIV

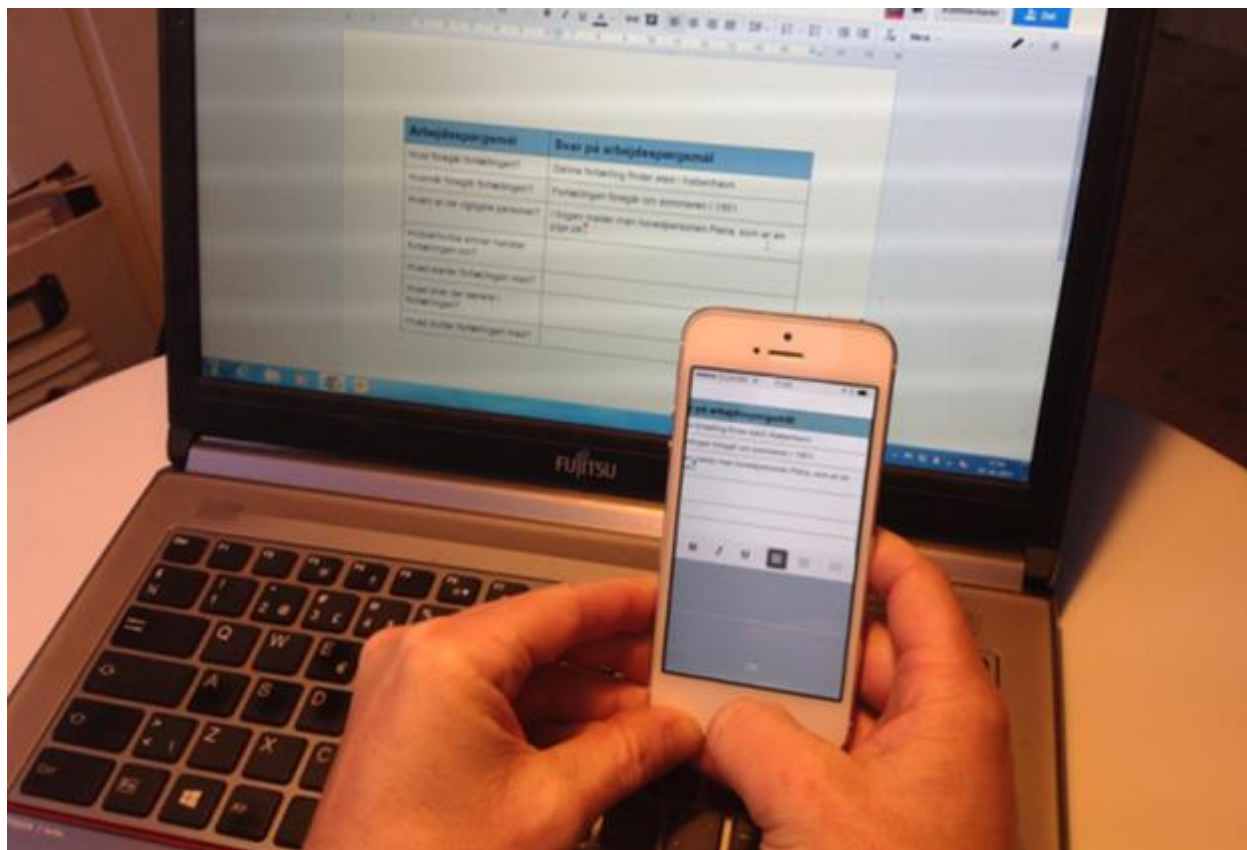

Funktion/ Platform	Oplæsning	Ordforslag	Talegenkendelse	Skanning/OCR
PC-programmer	CD-ORD AppWriter ViTal Claroread Natural Reader (engelsk)	CD-ORD AppWriter ViseOrd	Dictus (dansk) Dragon naturally speaking (engelsk)	CD-ORD FineReader AppWriter ViTex
Mac	IntoWords AppWriter ViseOrd OS X oplæserstemmer Claroread	IntoWords AppWriter ViseOrd	OS X diktering Dragon Dictate (engelsk)	FineReader Prizmo
Ios iphone/ipad	AppWriter IntoWords iOS oplæserstemmer	AppWriter IntoWords Swype tastatur Swiftkey tastatur	iOS diktering Dragon dictation Google oversæt	AppWriter IntoWords Prizmo
Android smartphones/tablets	SVOX-stemmer AppWriter	Android T9 tastatur Swype tastatur Swiftkey tastatur AppWriter	Dictus (dansk) Swype (Dragon) Voice translate	Mobile 112 lite TextGrabber
Online løsninger	IntoWords AppWriter Adgangforalle	IntoWords AppWriter	Google docs	AppWriter Google docs

*Arendal m.fl., Kap 10,
Uddannelse og
skriftsprogsvanskeligheder,
Udkommer 2016*

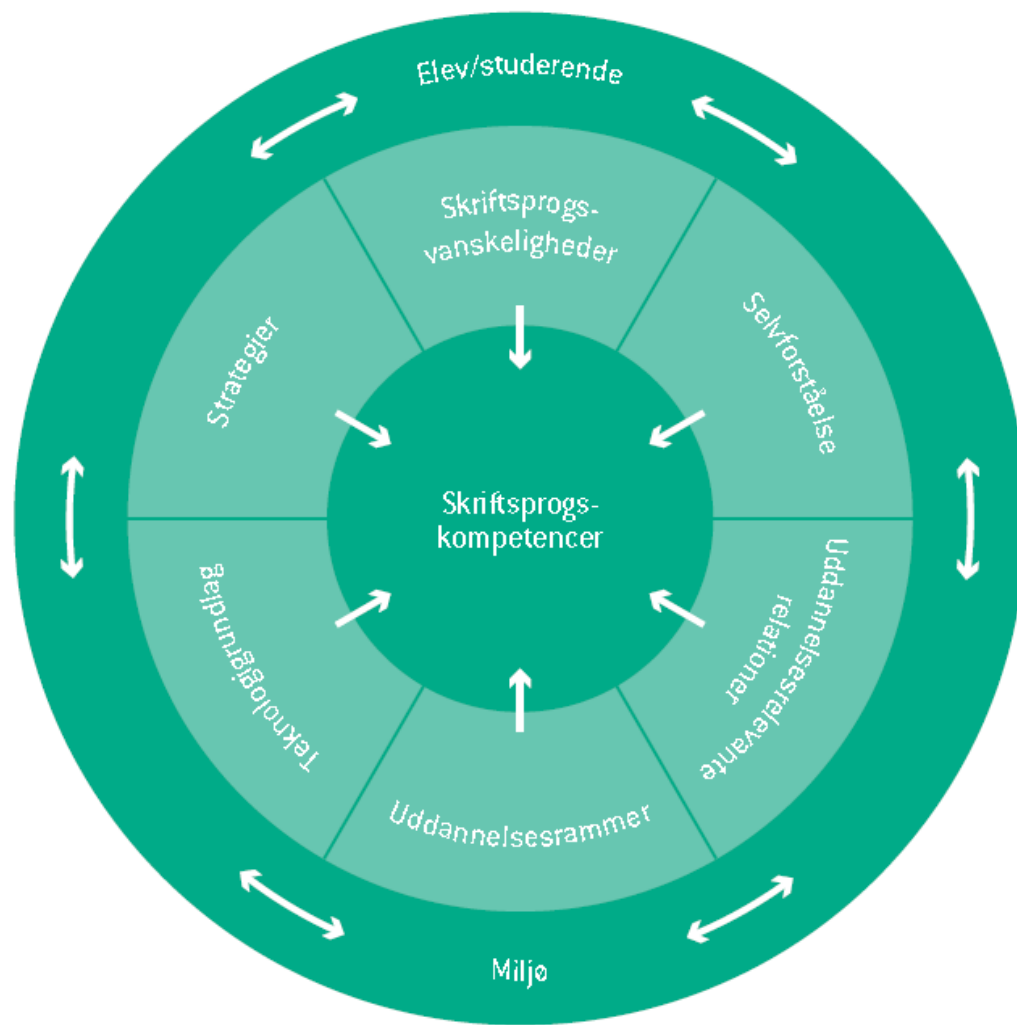
EKSEMPEL

- Skrivning af opgavetekst med talegenkendelse (Iphone til PC i Google Docs),
- Udvikling af skriveskabeloner

DEN INDIVIDUELLE PROFIL: DEN LEKTIOLOGISKE GRUNDMODEL

- › Afdækning af centrale relationer mellem elev/kursist og dennes omgivelser (spændingsfelter)
- › Hæmmende og fremmende faktorer for udvikling af skriftsprogskompetence
- › Grundlag for valg af fokus i undervisning og vejledning

Kongskov, kap 8, Uddannelse og skriftsprogsvanskeligheder, Udkommer 2016

EKSEMPEL: PROFIL FOR SANNE

Omgivelserne:

- › *Bachelorstuderende på Fysik*
- › *Mange undervisnings- og øvelsestimer*
- › *Stor mængde engelsk pensum*
- › *Eksamener hver 7. uge*
- › *Adgang/kendskab til it-startpakke*
- › *Begrænset samarbejde med medstuderende*
- › *Modtager individuel studiestøtte*

Den studerende:

- › *Begrænset læseforståelse pga. engelske fagtermer og koncentrationsbesvær*
- › *Positiv over for strategier til at øge læseudbytte, herunder læseplanlægning, overblikslæsning og brug af oplæsningsprogram*
- › *Overvældet af det løbende pres ift. afleveringer og eksamener*
- › *Mangler oprigtig motivation for at arbejde aktivt med studiestrategier*

EKSEMPEL: PROFIL FOR SANNE

Spændingsfelter:

- › *De overvældende uddannelseskrav overskygger den faglige motivation*
- › *Den manglende motivation spænder ben for at optimere studiestrategier og dermed drage nytte af intervention (studiestøtte)*
- › *Udnyttelse af LST-potentialet har lange udsigter*

Nødvendigt fokus for at arbejde med skriftsprogskompetence?

- › *Fx detaljeret ugelogbog: evaluering af arbejdsopgaver*

Uge 45/46

Opgaver/ Mål for ugen	Lykkes	Lykkes ikke	Hvorfor / Hvorfor ikke
Se på KogP TØ før undervisning		x	Tidsmangel, vil først læse så regne
Regne min 1 TØ opgave KogP		x	
Læst KogP før forelæsning		x	Det store pensum virker umotiverende
Læst KogP efter forelæsning	x		
Up to date med KogP		x	

DEN LEKTIOLOGISKE INTERVENTIONSMODEL

- > 4 grundfaser
- > Afsæt i fælles afdækning (aktuelle studiemæssige vanskeligheder)
- > Afsæt i egne formulerede mål

INTERVENTIONSFORLØB OG MÅLSÆTNINGER

Centrale aspekter:

- › Udgangspunkt i udtrykte udfordringer/oplevelser (identifikation med det formulerede mål)
- › Fokus på selvstændighed
- › Fælles forståelse af det planlagte forløbs mål og indhold (klare rammer)
- › Realistisk og overskuelig samt evaluerbar målsætning

Konkrete redskaber: fx vejledningsplan eller individuel undervisningsplan

Leth Pedersen, Schmidt, kap 9, Uddannelse og skriftsprogsvanskeligheder, Udkommer 2016

MÅLSÆTNING

› Begreber og niveauer

Overordnet mål	Delmål	Strategier
Rummer elevens/kursistens udtrykte udfordringer og behov	Rummer konkrete, fokuserede mål i relation til det udtrykte behov	Rummer de strategier, der forventes at kunne medvirke til at nå de konkrete mål
Fokus på skriftsproglige færdigheder/den aktivitet som er svær at udføre	Fokus på indkredsning og afgrænsning af interventionens delelementer.	Fokus på afprøvning og udvikling

Leth Pedersen, Schmidt, kap 9, Uddannelse og skriftsprogsvanskeligheder, Udkommer 2016

EKSEMPLER PÅ MÅLSÆTNING MED LST

> Eksempel 1: Ordblindeundervisning (Lastbilchauffør)

Overordnet mål	Delmål	Strategier
Kunne udfærdige håndskrevne fejlmeldinger i et klart og præcist sprog med større sikkerhed og mindre tidsforbrug	Kunne benytte læse-skriveteknologi på privat Samsung/Android smartphone som støtte til stavning og skriftlig formulering på jobbet	Kendskab til alternative IT-hjælpemidler, heriblandt læse-skrivestøttende apps (oplæsning og talegenkendelse), som er tilgængelige på X's Samsung/Android smartphone.

> Eksempel 2: Vejledningsforløb med studerende (Folkesundhedsvidenskab)

Overordnet mål	Delmål	Strategier
Selv kunne formulere mig mere præcist, når jeg skriver større opgaver	Kunne identificere flere af egne problemer i skrivningen på ord- og sætningsniveau Kunne forbedre præcisionen i egne tekster på ord- og sætningsniveau vha. læse-skriveteknologi	- Udarbejdelse og brug af skrivetjekliste ud fra tekstfeedback - Aktiv brug af oplæsningsprogram til gennemlæsning af egen tekst - Tilpasning af ordforslagsprogram til aktuelle skrivebehov - Bevidst brug af Google og online ordbog

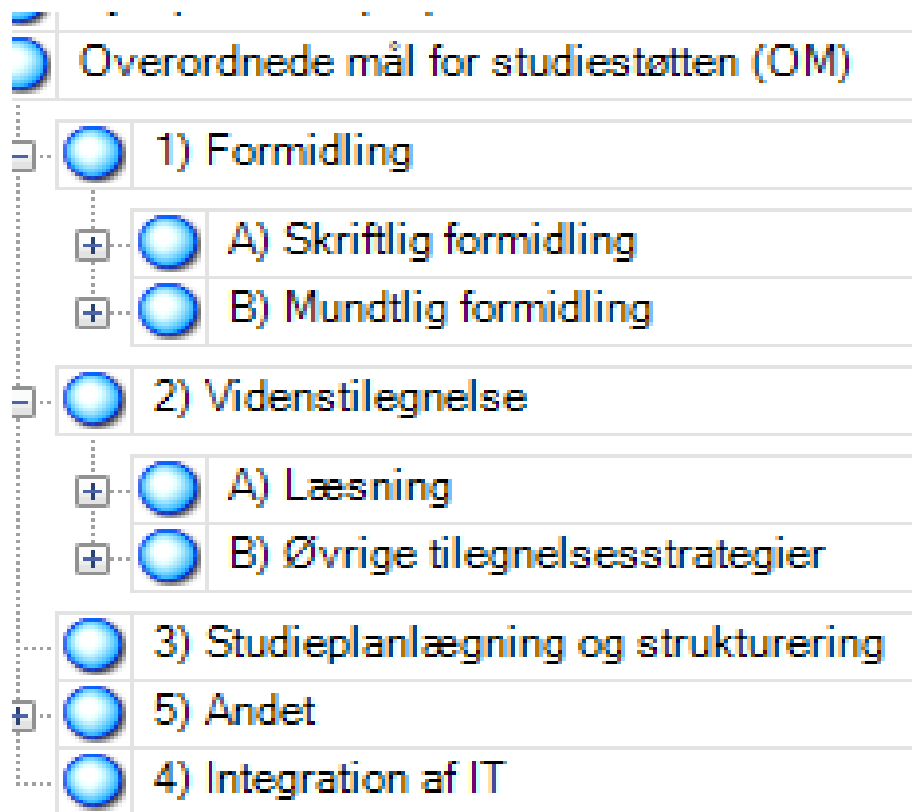
INDSAMLING AF VIDEN FRA PRAKSIS

Formål: Indblik i de fokusområder, der målsættes inden for

Antal rapporter: 420

Antal mål: 1000

› Kodekategorier:

Kongskov, (Upubliceret). *Evaluering af studiestøttende forløb for dyslektikere*
› på Aarhus Universitet. Pilotprojekt udarbejdet 2013/14.

JERES ERFARING MED MÅLSÆTNING

Snak med din sidemand:

- › Giv eksempler på delmål og/eller strategier fra din praksis, som inddrager brugen af LST
- › *3 minutter.....*

INDIVIDUEL STRATEGIUDVIKLING MED LST

Videnstilegnelse

Fx

- › Læsestrategier: brug af oplæsning før/under/efter læsning
- › Notatstrategier: brug af tabelfunktion kombineret med oplæsning
- › Memoreringsstrategier: Indtaling af lydnoter efter undervisning

Vidensformidling

Fx

- › Dispositionsstrategier til skrivning: Dispositionsvisning og navigationsrude i Word
- › Sproglige/grammatiske strategier til skrivning: Brug af jokertegn kombineret med Google
- › Fastholdelsesstrategier til mundtlig fremlæggelse: Optagelse/gentagelse af egne noter med CD-Ord.

Strukturering og planlægning

Fx

- › Oversigtsstrategier: Ugeplanlægning i Excel
- › Logbogsstrategier: Logbogskabelon i Word

CASE: SVEND

SVENDS PROFIL

MÅLSÆTNING

KONKRET STRATEGIUDVIKLING

HVAD FUNGEREDE GODT - OG MINDRE GODT?

Kongskov, kap 15, Uddannelse og skriftsprogsvanskeligheder, Udkommer 2016

PROFIL FOR SVEND

Omgivelserne:

- › Bachelorstuderende, geologi
- › Stor mængde engelsk pensum
- › Mange undervisningstimer og mange afleveringer
- › Store krav til udenadslære og tilegnelse af fagbegreber
- › Adgang/kendskab til it-startpakke
- › Bevilget individuel studiestøtte

Den studerende:

- › Læsning præget af stop og genlæsning – begrænset udbytte
- › Oplever enormt tidspres
- › Dårlig samvittighed og frustration
- › Udskyder konsekvent læsning
- › Ingen bevidste læsestrategier
- › "Sådan er det jo – jeg må bare hænge i".
- › Meget glad for at bruge computer – digital kompetent

PROFIL FOR SVEND

Spændingsfelter:

- › *Selvforstærkende proces- udskydelse og dårlig samvittighed*
- › *Læseforståelsesvanskeligheder skaber lav faglig selvtillid*
- › *Søger ikke aktivt hjælp på studiet*
- › *Vil gerne forbedre sit læseudbytte – og så alligevel ikke.....*
- › *Begrænset bevidsthed om egne strategier*

› ***Fokus og målsætning i vejledningsforløbet***

Overordnet mål	Delmål	Strategier
Få mere udbytte af den tunge pensumlæsning	Kunne arbejde mere fleksibelt og bevidst med læsestrategier Kunne optimere brugen af læse-skriveteknologi i forbindelse med pensumlæsning	- Overblik over læsekrav - Indblik i egne nuværende læsestrategier - Brug af læsestrategier med oplæsning før, under og efter læsning - Tilpasning af digitale notater

KONKRET STRATEGIUDVIKLING

- › Udarbejdelse af konkret overblik over læsekrav og læsebyrde
- › Kortlægning af nuværende læsestrategier (strategioverblik)
- › Afprøvning af før-læsningsstrategier med fokus på brug af oplæsning
- › Afprøvning af notatstrategi med brug af billeder fra de digitale bøger (OneNote)
- › Justering af strategioverblik → køreplan for pensumlæsning

Pensumlæsning

Teksttyper: 70 % grundbøger, 20 % videnskabelige artikler, resten dansk tekst				
	Ekstensiv læsning ↔ Intensiv læsning			
Formål - godt overblik over emnet - relevante noter, som efterfølgende kan give overblik over emnet.				
Før læsning	Hvor mange sider skal jeg læse?	Noter:		Noter:
Under læsning		Noter:	- får læst hele teksten op - går tilbage og læser det mest relevante (60-70%) - mister tit koncentrationen	Noter: - elektroniske kommentarer - øvelser på papir ved siden af
Efter læsning		Noter:		Noter:

EVALUERING AF FORLØB

Svends evaluering:

- › ”Jeg bruger før og efterlæsning, det fungerer bedre for mig. Har brugt det hver gang jeg skulle læse”.
- › ”Det med at kunne få det læst op gør et eller andet – giver dybere forståelse. Men det er et problem med de mange formler”.
- › ”Det er stadig det samme mål, jeg skal have fat i – det har ikke ændret sig nok – føler mig ikke klar til eksamen. Kører lidt i samme rille og læser primært i eksamensperioden – skal lidt væk fra det”.

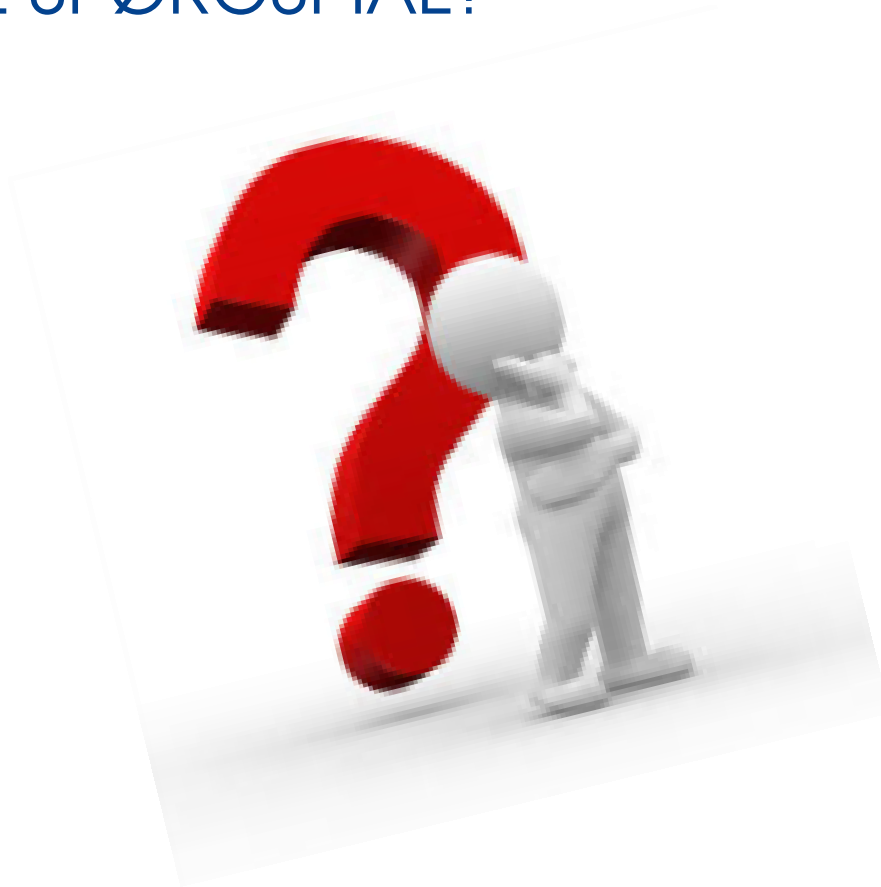
Min evaluering:

- › *Svend har i udgangspunktet et godt fundament for at udvikle hensigtsmæssige strategier i kraft af sine digitale kompetencer (brug af oplæsning, lydfiler, billeder, OneNote)*
- › *Svends oplevede tidspres og frustration udgør en stor barriere – det gør det svært at nå ud over afprøvningen af nye strategier og arbejde i dybden over tid. Svend er positiv ”på overfladen”, men læser i praksis næsten ikke.*

SIDEMANDSDISKUSSION UD FRA SVENDS CASE

- › Hvor har teknologien sit potentiale og sin begrænsning i Svends case?
- › Hvad kunne være i fokus i et fremadrettet forløb med Svend?
- › *5 minutter....*

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL?

BRUG FOR MERE TEKNOLOGIINPUT?

KURSER I IT OG LÆSE- OG SKRIVEVANSKELIGHEDER PÅ AARHUS UNIVERSITET

It og læse- og skrivevanskeligheder - børn og unge i grundskolen

Kursus for lærere, læsevejledere og andre fagpersoner, der underviser eller vejleder børn og unge i læse- og skrivevanskeligheder/med ordblindhed. Udbydes i Aarhus og København.

It og læse- og skrivevanskeligheder - unge og voksne i uddannelse og erhverv

Kursus for fagpersoner, der underviser eller vejleder unge og voksne i læse- og skrivevanskeligheder/med ordblindhed fx lærere, læsevejledere, studie- og erhvervsvejledere, sagsbehandlere og jobkonsulenter. Udbydes i Aarhus og København.

Læse- og skriveteknologi i gymnasiet

Kursus for lærere og læsevejledere i gymnasiet.

Læse- og skriveteknologi er målrettet elever i læse- og skrivevanskeligheder, men teknologien kan samtidig styrke de faglige og skriftsprogslige kompetencer på såvel dansk som fremmedsprog for alle elever.

Læs mere her:

www.tdm.au.dk/kurser

Eller skriv til:

kursus.rse@au.dk

TAK

AARHUS
UNIVERSITET